

Beslutsinstans	Samhällsbyggnadsnämnden, Skara kommun
Datum och tid	tisdagen den 17 februari 2026, klockan 13:00 till 17:35.
Plats	Djäknesalen
Beslutande	
Ledamöter	Tommy Överfjord (S) Jan Walander (SD) Sture Nilsson (M) Daniel Andersson (S) Lars Berg (C) Anna-Karin Berglund (MP)
Tjänstgörande ersättare	Rolf Källman (M) ersätter Jan Nilsson (M)
Övriga närvarande	
Ersättare	Zimon Brohede (KD) Susanne Karlsson (S) §§ 13-27 Lotta Grönlund Plöen (M) Ulla Brolin (SD) Håkan Gustafsson (C)
Sekreterare	Harriet Tollmar Thempo
Övriga	Jon-Erik Notäng, förvaltningschef Christina Marmolin, miljöchef Åsa Wirgonsson, plan- och bygglovschef Anna Wallgren, alkohol- och tobakshandläggare § 18 Malin Bengtsson, chef miljö och bygg Lidköpings kommun § 18 Hanna Janzon, planarkitekt §§ 26-28 Maja Skarbäck, planarkitekt § 28 Philip Lennerö, planarkitekt § 28 Ameer Naggari, bygglovshandläggare § 29 Axel Demker, plan- och byggstrateg och stadsantikvarie § 30 Mona Nilsson, stadsarkitekt §§ 31-32
Justering	Protokollet signeras digitalt. Elektroniska underskrifter redovisas på sista sidan av protokollet samt noteras på respektive sida.
Justerade paragrafer	§§ 13-22, 24-32

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-02-17

Ordförande Lars Berg

Justerare Sture Nilsson

Tillkännagivande Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Publiceringsperiod 2026-02-20 – 2026-03-14

Protokollets förvaringsplats Skara Stadshus

Ärendelista

Paragraf	Ärende	Diarienummer	Sida
	Upprop		
	Anmälan av eventuell jäv		
	Val av justerare		
§ 13	Godkännande av dagordningen		5
§ 14	Redovisning av delegationsbeslut	SKA-SAM 2026/1	6
§ 15	Redovisning av meddelanden	SKA-SAM 2026/2	7
§ 16	Övriga frågor		8
§ 17	Svar på frågor till politiska ledningen från föregående sammanträde 2026-01-20		9 - 10
§ 18	Information från TIS		11
§ 19	Verksamhetsrapport Samhällsbyggnadsnämnden 2025	SKA-SAM 2026/12	12 - 13
§ 20	Uppföljning internkontrollplan Samhällsbyggnadsnämnden 2025	SKA-SAM 2026/13	14
§ 21	Information från förvaltningsledningen	SKA-SAM 2026/3	15
§ 22	Återrapportering av uppdrag att utreda möjlighet för tillfälligt borttagen bygglovsavgift för ombyggnation i samband med införande av fastighetsnära sortering	SKA-SAM 2025/114	16 - 17
§ 23	Svar på remiss för hållbarhetsstrategi Skara kommun	SKA-SAM 2025/118	
§ 24	Information från miljöenheten	SKA-SAM 2026/5	18
§ 25	Information från plan- och byggenheten	SKA-SAM 2026/4	19
§ 26	Uppdatering av uppdrag gällande detaljplan för Fokus- området	SKA-SAM 2025/136	20 - 21
§ 27	Svar på remiss för motion om mötesplats för ungdomar med A-traktorer i Skara kommun	SKA-SAM 2025/132	22 - 23
§ 28	Information om Översiktsplan 2045	SKA-SAM 2025/99	24

§ 29	Ansökan om bygglov för nybyggnad av transformatorstation, Tullportagärdet 1:15	SKSBN-2025-1757	25 - 27
§ 30	Ansökan om bygglov för nybyggnad av enbostadshus och rivning av befintligt enbostadshus, Brunnsbo 1:13	SKSBN-2025-1759	28 - 35
§ 31	Information från stadsarkitekt	SKA-SAM 2026/6	36
§ 32	Lokalisering av offentlig toalett	SKA-SAM 2025/109	37 - 38

§ 13

Godkännande av dagordningen**Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden godkänner dagordningen för sammanträdet.

§ 14

Diarienummer SKA-SAM 2026/1

Redovisning av delegationsbeslut**Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Beslutsunderlag

Delegationsbeslut tillståndsenheten januari 2026

SKSBN Delegationsbeslut januari 2026

§ 15

Diarienummer SKA-SAM 2026/2

Redovisning av meddelanden**Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Beslutsunderlag

Meddelanden 2026-01-14 - 2026-02-10

§ 16

Övriga frågor

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Inga övriga frågor lyfts under sammanträdet.

§ 17

**Svar på frågor till politiska ledningen från föregående sammanträde
2026-01-20****Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Under föregående sammanträde 2026-01-20 ställdes följande frågor till den politiska ledningen:

- Sture Nilsson (M) lyfter diskussion kring Fokus-området och frågar vad den politiska ledningen har för tanke med området samt vilken tidsplan och budget som avses.
  - Ordförande Lars Berg (C) svarar att det sedan tidigare finns ett beslut från samhällsbyggnadsnämnden om att befintlig detaljplanen ska ändras som fattades i samband med att kommunen köpte Fokustomten. På dagens sammanträde föreligger ett förslag till beslut att en ny detaljplan för området ska tas fram, där finns också förslag till inriktning för hela området.
- Sture Nilsson (M) frågar om och när den politiska ledningen ämnar göra något åt parkeringssituationen i Skara och hänvisar till avvecklandet av parkeringarna vid järnvägsstationen, Munken, Teglagården och bakom nya biblioteket i kombination med ökat antal parkeringsanmärkningar i kommunen under 2025.
  - Ordförande Lars Berg (C) svarar att samhällsbyggnadsnämnden tidigare har beslutat om att ta fram en parkeringsutredning delvis utifrån ett initiativ från Moderaterna. Arbetet pågår och beräknas vara klart i april eller maj. Arbetet med den har behövt flyttas fram på grund av resursbrist. Det ökade antalet parkeringsanmärkningar har sannolikt andra orsaker än en ökad brist på parkeringsplatser.
- Lotta Grönlund Plöen (M) lyfter diskussion kring prioritering av detaljplaner utifrån den alltmer begränsade personalstyrkan och frågar den politiska ledningen hur många detaljplaner som ska behöva pausas innan de tänker om gällande budgeten.
  - Ordförande Lars Berg (C) svarar att vi gör löpande prioriteringar när det gäller vilken ordning och takt som arbetet med detaljplanerna fortgår. Oftast görs det i samtal i nämnden. Det ansträngda ekonomiska läget och behovet att ta fram en ny översiktsplan gör att arbetet med detaljplaner kommer att försenas. Den politiska ledningen kommer inte rekommendera att rekrytera nya för att ersätta bortfall av föräldraledig personal. Vi kan även konstatera att oppositionen inte har lagt någon egen budget för innevarande år.

- Sture Nilsson (M) ställer följdfrågan om det kommer att tas hänsyn till detta när ny budget läggs samt betonar att satsning på planarbete är en fastställd prioritering från fullmäktige.
- Ordförande Lars Berg (C) svarar att årets budgetarbete ännu inte kommit så långt och att nämnden fullföljer fullmäktiges intentioner och ambitionsnivå så gott det går utifrån den budget som finns.

§ 18

Information från TIS**Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden får under sammanträdet information om

- Omorganisation på Tillståndsenheten i samverkan (TIS)
  - o Orsaker till omorganisationen
  - o Inga bundna handläggare för varje kommun
- Kommuner som ingår i samverkan och hur det påverkar verksamheten att 6 kommuner har lämnat samverkan
- Sammanfattning av verksamheten under 2025
- Sammanställning av tillsyn i Skara under 2025
- Planer under 2026
  - o Kommande revidering av taxor och riktlinjer
  - o Planering av tillsyn enligt tillsynsplan

Verksamhetsrapport Samhällsbyggnadsnämnden 2025

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna upprättad verksamhetsrapport för perioden januari – december 2025 samt ombudgetering av investeringsmedel.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att resultatet regleras i enlighet med huvudprincip i ekonomistyrprinciperna.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upprättat en verksamhetsrapport för perioden januari – december 2025.

Kommunfullmäktiges mål bedöms enligt nedan:

- Mål: Ökad planberedskap för bostäder- och industrimark.
Målet är uppnått.
- Mål: Upplevelse av företagsklimatet ska förbättras.
Målet är uppnått.
- Skapa en tillitsbaserad organisation som behåller, utvecklar och får medarbetare att trivas och stanna kvar.
Målet är uppnått.

Politiska budgetuppdrag:

Samtliga av kommunfullmäktiges fastställda uppdrag till kommunstyrelsen är återrporterade i verksamhetsrapporten 2025. Samtliga har statusen klara.

Drift

Sammantaget förväntas Samhällsbyggnadsnämndens ingående verksamheters nettokostnad överstiga budgeterade nettokostnader med 1 398 tkr.

Investering

Investering har skett under året med 100 tusen kronor, budgeterat 200 tusen kronor.

Ombudgeteringar

Bilagat till årsredovisningen är ombudgeteringar av investeringar från 2025 till 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse verksamhetsrapport samhällsbyggnadsnämnden 2025

Verksamhetsrapport samhällsbyggnadsnämnden 2025

Ombudgetering av investeringsmedel samhällsbyggnadsnämnden 2025 till 2026

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Helena Ljunggren, ekonomichef

Jon-Erik Notäng, samhällsbyggnadschef

Uppföljning internkontrollplan Samhällsbyggnadsnämnden 2025

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna upprättad rapport för internkontroll år 2025.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämndens internkontroll har upprättats utifrån den interkontrollplan som beslutats för år 2025. Intern kontroll innebär att kommunkoncernen har ett systematiskt arbete för att säkerställa att kontroll görs av kommunens organisation och system. Vidare syftar kontrollen till att upptäcka brister och minimera risker i styrning och ledning av den kommunala koncernen.

Sammanfattningsvis är den interna kontrollen god inom Samhällsbyggnadsnämnden. Granskningen visar att kontrollmoment är genomförda enligt rutin. Av genomförda kontroller under 2025 har inga större avvikelser noterats och därmed bedöms internkontrollen som god. Två av tre beslutade åtgärder har genomförts under året. Åtgärden för informationsklassning fortgår under 2026.

Sammantaget visar utvärderingen utifrån COSO-modellens fem komponenter att förutsättningarna för det systematiska internkontrollarbetet är god.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse uppföljning av internkontrollplan Samhällsbyggnadsnämnden 2025

Uppföljning internkontrollplan 2025 Samhällsbyggnadsnämnden

Beslutet ska skickas till

Revisionen

§ 21

Diarienummer SKA-SAM 2026/3

Information från förvaltningsledningen**Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden får under sammanträdet information om

- Möjlighet att övergå till öppen källkod för att minska kostnad av dyra licensavgifter

Återrapportering av uppdrag att utreda möjlighet för tillfälligt borttagen bygglovsavgift för ombyggnation i samband med införande av fastighetsnära sortering

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

1. i nuläget avvakta med generella förändringar av taxan avseende åtgärder kopplade till fastighetsnära insamling.
2. gällande taxa tillämpas fortsatt, med möjlighet att i undantagsfall använda timtaxa enligt taxans bestämmelser.
3. om tillämpningen bedöms leda till problem av principiell eller ekonomisk betydelse ska frågan lyftas för vidare politisk prövning.

Sammanfattning av ärendet

Införandet av fastighetsnära insamling innebär att fastighetsägare i vissa fall behöver vidta åtgärder som kan vara bygglovspliktiga eller annars avgiftsbelagda enligt plan- och bygglagstiftningen. Mot denna bakgrund har frågan väckts om kommunen tillfälligt bör avstå från att ta ut avgift för sådana åtgärder. Samhällsbyggnadsförvaltningen har därför fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för en tillfällig avgiftsbefrielse och redovisa förslag till fortsatt hantering.

Utredningen visar att en generell avgiftsbefrielse kan få konsekvenser både ur ett ekonomiskt och ett principiellt perspektiv. Avgifter inom plan- och byggområdet ska enligt gällande regelverk baseras på självkostnadsprincipen och tillämpas likvärdigt. En generell avgiftsbefrielse för en viss typ av åtgärder riskerar därför att innebära avsteg från likställighetsprincipen.

Samtidigt finns det inom ramen för gällande taxa möjlighet till viss flexibilitet. I undantagsfall kan timtaxa tillämpas, vilket kan användas när ett ärende bedöms avvika från normalfallet och där en schabloniserad avgift inte anses rimlig. Detta ger ett visst handlingsutrymme utan att taxans grundstruktur behöver ändras.

Mot denna bakgrund bedöms det lämpligt att i nuläget avvakta med generella förändringar av taxan och i stället följa utvecklingen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse återrapportering av uppdrag att utreda möjlighet för tillfälligt borttagen bygglovsavgift för ombyggnation i samband med införande av fastighetsnära sortering

Beslut SKA-SAM 2025-11-18 § 212 Uppdrag att utreda möjlighet för tillfälligt borttagen bygglovsavgift för ombyggnation i samband med införande av fastighetsnära sortering

Beslutet ska skickas till

Jon-Erik Notäng, samhällsbyggnadschef

Helena Nyman Friman, näringslivsutvecklare

Linda Esseholt Hermansson, kommundirektör

Kommunstyrelsen, för kännedom

§ 24

Diarienummer SKA-SAM 2026/5

Information från miljöenheten

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden får under sammanträdet information om

- Pågående arbete utifrån tillsynsplanen
- Ny medarbetare
- Uppdatering gällande inventering av enskilda avlopp
- Uppdatering gällande utredning till följd av grävning för byte av rör i Vattentornsparken
- Solcellspark Skånings-Åsaka fastighet Hertigabo 3:4, ansökan har reviderats hos Länsstyrelsen

§ 25

Diarienummer SKA-SAM 2026/4

Information från plan- och byggenheten

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden får under sammanträdet information om

- Två praktikanter under våren
- Sörskogens förskola fastighet Lunden 1 har fått slutbesked
- Ändrad användning från kontor till övernattningsrum, fastighet Lilla Herrtorp 1:12
- Hemsidan uppdateras löpande gällande ändringarna i PBL
- Uppdatering kring medgivande från kommunen gällande grannehörande
- Beviljat bygglov för nybyggnad av garage och växthus, fastighet Idun 2
- Positivt besked och beslut från Boverket gällande bidrag för småhusbyggande för detaljplanerna Nordöstra Skaraberg och Kunskapsparken
- Uppdatering gällande Kunskapsparken och behov av komplettering för geoteknisk utredning och skyfall
- Kommande nätverksträff och stadsbyggnadsdagar
- Pågående arbete med detaljplaner enligt priolista
- Pågående arbete med övriga uppdrag

Uppdatering av uppdrag gällande detaljplan för Fokus-området

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

- avsluta uppdrag om ändring av detaljplan Folkets Park (stadsägor 521, 522, 524) samt del av stadsäga 852 och istället inleda ny planläggning för folkets park Fokus i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900).
- det som idag är prickmark, parkering och själva Fokustomten klassas som verksamhetsmark i nya detaljplanen, samt att det som idag är trädridå mot bostadsområdet förblir trädridå och anges som park eller natur.

Sammanfattning av ärendet

Under hösten 2025 förvärvade kommunen folkets park Fokus, fastigheten Hospitalsgården 4:1. I gällande detaljplan *Folkets park (stadsägor 521, 522, 524) samt del av stadsäga 852* med beteckning B228, antagen 1971, regleras markanvändningarna folkpark, industri och småindustri. Småindustri motsvarar idag verksamheter med begränsad omgivningspåverkan, så kallade Z-verksamheter. I samband med kommunens förvärvande av fastigheten uppkom önskemål om att pröva möjligheten till en flexiblere användning av området.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2025-12-16 § 229 påbörja arbete med ändring av detaljplan Folkets Park (stadsägor 521, 522, 524) samt del av stadsäga 852.

En flexibel användning av området innebär att gällande detaljplans syfte och markanvändning för folkets park Fokus behöver breddas och omprövas, vilket inte kan hanteras genom en planändring. För att möjliggöra en flexibel användning av området krävs därför en ny detaljplan. En ny detaljplan skulle innebära att området kan utvecklas med en bredd av olika ändamål, exempelvis bostäder och/eller verksamheter, samtidigt som områdets öppna och gröna karaktär bevaras.

Ny detaljplan bedöms kunna ersätta delar av äldre detaljplaner med beteckning B228 och B165. En del av Smedtorpsgatan föreslås även ingå i planområdet, då aktuell sträcka i dagsläget inte omfattas av någon gällande detaljplan. Exakt avgränsning av planområdet kan komma att justeras och fastställs inom ramen för det fortsatta planarbetet.

Förslag till beslut på sammanträdet (yrkande)

Ordförande Lars Berg (C) yrkar på liggande förslag med tillägg gällande inriktning och specificering av användning för området att det som idag är prickmark, parkering och själva Fokustomten klassas som verksamhetsmark i nya detaljplanen, samt att det som idag är trädridå mot bostadsområdet förblir trädridå och anges som park eller natur.

Beslutsgång

Ordförande Lars Berg (C) finner att nämnden beslutar enligt eget yrkande på liggande förslag med tillägg gällande inriktning och specificering av användning för området.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse uppdatering av uppdrag till ny detaljplan för Fokus-området

Beslut SKA-SAM 2025-12-16 § 229 Uppdrag om ändring av detaljplan för Fokus

Fokus-området karta

Beslutet ska skickas till

Plan- och byggenheten

Jon-Erik Notäng, förvaltningschef

Åsa Wirgonsson, plan- och byggchef

Svar på remiss för motion om mötesplats för ungdomar med A-traktorer i Skara kommun

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår avslag av motionen med hänvisning till motionens begränsade tidsram. Nämnden ser positivt på motionens intentioner att utreda möjligheten för en mötesplats för motorintresserade ungdomar men betonar att en sådan utredning kommer att behöva en längre tidshorisont.

Reservation

M och SD reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna har till kommunfullmäktige lämnat in en motion om att möjliggöra en mötesplats för motorintresserade ungdomar i Skara kommun, inlämnad 2025-10-04.

Motionen remitterades från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen som i sin tur remitterade motionen till samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt nämnden för service och teknik.

Samhällsbyggnadsnämnden är positiva till att försöka hitta en mötesplats för motorintresserade ungdomar då det kan bidra till ökad inkludering och ordning. Det möter ett tydligt behov hos en grupp unga som annars ofta saknar ändamålsenliga platser att vistas på. En sådan mötesplats kan minska spontana och olämpliga samlingsplatser i trafikmiljöer eller bostadsområden, det ger bättre förutsättningar för trafiksäkerhet och struktur.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att en mötesplats för motorintresserade ungdomar kan innebära påverkan i form av buller, ökad trafik och behov av trafiksäkra lösningar.

Verksamheten kan även medföra ökade utsläpp av olja och partiklar till luft och omgivande mark, vilket kan påverka både den yttre miljön och behovet av tekniska skyddsåtgärder, såsom eventuell oljeavskiljare. Lokaliseringen är därför avgörande, särskilt i förhållande till bostadsbebyggelse, vattenmiljöer och annan känslig markanvändning. Vidare behöver markägoförhållanden, tillgänglighet, säkerhet och eventuell annan påverkan på omgivningen beaktas. Beroende på vald plats kan en permanent etablering av en mötesplats även förutsätta att marken är planlagd för ändamålet eller att ny detaljplan tas fram.

Utifrån ovan nämnda aspekter samt förvaltningens arbetsbelastning och tillfälligt minskade tillgång till personalresurser kommer en skyndsam hantering vara svår att uppnå. Uppdraget bedöms vidare inte nödvändigtvis ledas av samhällsbyggnadsförvaltningen, utan kan ledas av

annan kommunal förvaltning, där samhällsbyggnadsförvaltningen bidrar med planeringskompetens.

Förslag till beslut på sammanträdet (yrkande)

Rolf Källman (M) yrkar på att föreslå bifall av motionen i sin helhet.

Ordförande Lars Berg (C) yrkar på liggande förslag att föreslå avslag av motionen med hänvisning till motionens begränsade tidsram.

Beslutsgång

Ordförande Lars Berg (C) ställer förslag till avslag av motionen mot förslag till bifall av motionen och finner att nämnden föreslår avslag av motionen.

Moderaterna och Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Svar på remiss av motion om mötesplats för ungdomar med A-traktorer i Skara kommun

Beslut KS 2025-12-03 § 320 Remittering av motion om mötesplats för ungdomar med A-traktorer i Skara kommun

Beslut KF 2025-10-27 § 104 Remittering av motion om mötesplats för ungdomar med A-traktorer i Skara kommun

Motion om mötesplats för ungdomar med A-traktorer i Skara kommun

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

§ 28

Diarienummer SKA-SAM 2025/99

Information om Översiktsplan 2045

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden får information om processen för den nya översiktsplanen, Översiktsplan 2045.

Under hösten 2025 och fram till nu har fokus legat vid att starta upp arbetet, ha tidigt samråd med medborgare, att revidera texten och planförslaget från Översiktsplan 2040 samt att lägga till nya områden för bostäder och verksamheter.

Under sammanträdet får nämnden information om vilka områden som kommer läggas till, ändras eller tas bort i planförslaget i Översiktsplan 2045 samt hur tidplanen ser ut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse information om Översiktsplan 2045

Beslutet ska skickas till

Planenheten

§ 29

Diarienummer SKSBN-2025-1757

Ansökan om bygglov för nybyggnad av transformatorstation, Tullportagärdet 1:15

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att bygglov beviljas för nybyggnad av transformatorstation på Tullportagärdet 1:15

9 kap. 61 §, Plan- och bygglagen (2010:900, PBL)

Kontrollansvarig och tekniskt samråd krävs inte i detta ärende

10 kap. 10 och 14 §§ PBL

Avgiften för bygglovet är 9 400 kronor, enligt fastställd taxa. Faktura sänds separat.

12 kap. 10 § PBL

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för nybyggnad av transformatorstation. Transformatorstationen kommer att uppföras på mark som enligt gällande detaljplan inte för bebyggas och på mark som avsedd för parkering.

Planförutsättningar

Fastigheten omfattas av detaljplan B 378. Planen vann laga kraft 2005.

Remisser

Service och teknik, Miljöenheten och Länsstyrelsen har fått möjlighet att yttra sig i ärendet.

Service och teknik har inget att erinra planerad byggnation.

Miljöenheten har angett i ett yttrande att ”Tullportagärdet 1:15 finns med i EBH-stödet hos Länsstyrelsen. Det finns inga uppgifter om genomförda provtagningar på fastigheten där det tidigare funnits en drivmedelsstation. Ska verksamhetsutövaren genomföra schaktningar på fastigheten behöver de först (senast 6 veckor innan start) skicka in en §28-anmälan till miljöenheten.”

Länsstyrelsen har angett att tillstånd för ingrepp i fornlämning behöver inte sökas för denna åtgärd.

Grannehöranden

Grannar har getts möjlighet för yttrande enligt 9 kap. 94 §, PBL

Synpunkter har lämnats från ägare till fastigheten Tullportagärdet 1:12. Sammanfattningsvis har de angett följande: Byggnationen kommer att ta flera parkeringsytor i anspråk. Parkeringen är redan hårt belastad och används av såväl arbetspendlare och boende som besökare till näringsidkare och boende.

Byggnationen ”förlänger” gränden in mot kyrkogården, vilket kan upplevas som otryggt, då det tidvis har varit bus där. Dessutom ligger ytan på prickmark.

Sökanden har tagit del av inlämnade synpunkter och meddelat att ”Gällande transformatorstationsplacering har vi haft kontakt med Plan och Byggenheten som anser att placering enligt bygglov är en lämplig plats för transformatorstationen.

Förslaget från ägare till fastigheten Tullportagärdet 1:12 har vi själva haft i tankarna men placeringen på parkeringsplatsen har ansetts vara lämpligare. Placering på grönytan blir tydligt i blickfånget vid entrén till Botan samt stör siktlinjerna vid Tullportagatan samt GC-bana samt kan skymma/störa vyn av byggnaden på Tullportagärdet 1:12 vilket anses ha ett högt kulturhistoriskt värde.

Gällande förlängning av gränd tror jag inte att transformatorstationen påverkar nämnvärt då den blir mer som en del av parkeringen än ”gränd”.

Skäl till beslut

Åtgärden avviker från gällande planbestämmelser avseende placering på mark som enligt gällande detaljplan inte för bebyggas och användning.

Genomförandetiden för detaljplanen har löpt ut, transformatorstationen tillgodoser ett angeläget gemensamt behov och kan därför tillåtas på platsen

Viktigt före byggstart

Lovet upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom 2 år och avslutats inom 5 år från den dag då beslutet fick laga kraft.

Bygglovet får laga kraft 4 veckor efter kungörelse på kommunens anslagstavla samt 3 veckor efter att berörda sakägare har tagit del av beslutet, under förutsättning att bygglovet inte överklagas.

Byggnadsarbete får inte påbörjas innan byggenheten har beslutat om startbesked. Om byggnationen ändå påbörjas, är byggnadsnämnden enligt lag skyldig att pröva förutsättningarna för om en sanktionsavgift ska påföras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ansökan om bygglov för nybyggnad av transformatorstation, Tullportagärdet 1:15

Ansökan inkom 2025-12-12

Situationsplan inkom 2025-12-12

Fasadritning inkom 2025-12-12

Yttrande från ägare till
fastigheten Tullportagärdet 1:12 inkom 2025-01-05

Sökandes svar på synpunkter inkom 2025-01-13

Beslutet ska skickas till

Plan- och byggenheten för vidare expediering till:

Sökande

Fastighetsägare till fastigheten Tullportagärdet 1:12

Detta beslut kungörs genom att det publiceras på kommunens anslagstavla.

Meddelande om beviljat bygglov skickas till angränsande fastigheter och samfälligheter;

Ansökan om bygglov för nybyggnad av enbostadshus och rivning av befintligt enbostadshus, Brunsbo 1:13

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att bevilja rivningslov för bostadshus och uthus på fastigheten Brunsbo 1:13, samt uppdra åt förvaltningen att hantera bygglov på delegation, med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL 2 kap. 1 §, 9 kap. 44, 75-76 §§, 8 kap. 17 § eftersom nämnden konstaterar att även om det gäller en plats med äldre byggnadsstruktur har det tidigare skett stora förändringar i området. Exempelvis finns nybyggnation av ett modernt bostadshus i direkt anslutning till den aktuella fastigheten, väg 49 har byggts om till motorväg och vid Brunsbo biskopsgård har flera moderna byggnader i form av växthus uppförts. Samhällsbyggnadsnämnden bedömer därmed att det enskilda intresset att möjliggöra uppförandet av en ny och tillgänglig bostad överväger det allmänna intresset att bevara äldre byggnader och gårdsstruktur och att rivningslov därför ska beviljas.

Avgiften för rivningslovet är 8000 kronor, enligt fastställd taxa. Faktura sänds separat.
12 kap. 10 § PBL

Underrättelse till Länsstyrelsen

Då fastigheten Brunsbo 1:13 är belägen inom riksintresse för kulturmiljövården, Brunsbo storäng [R 26], och beslutet om rivningslov kan antas innebära påtaglig skada på riksintresset, ska beslutet med tillhörande handlingar skyndsamt sändas till Länsstyrelsen för prövning i enlighet med 11 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900).

Reservation

Anna-Karin Berglund (MP) och Tommy Överfjord (S) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Enligt inskickad ansökan avser ärendet ”Rivning av äldre nedgången bostadshus med äldre uthus påkopplat” samt nybyggnation av enbostadshus. Enligt e-postmeddelande från sökandes ombud den 15 januari 2026 avser ärendet rivning av både bostadshus och fristående uthus på fastigheten. Åtgärderna planeras på fastigheten Brunsbo 1:13, omkring 3 km öster om Skara tätort. Ansökan inkom den 12 december 2025. Byggnaden som avses nybyggas på det befintliga husets plats avses bli 157 kvm byggnadsyta, i ett plan, utföras med träfasad i rött med vita knutar samt betongtakpannor.

Förutsättningar

Fastigheten ligger utanför detaljplanerat område men inom riksintresse för kulturmiljövård och naturvård.

Riksintresset för kulturmiljövård benämns Brunsbo storäng [R 26] och är i första hand en fornlämningsmiljö. Uttryck för riksintresset är bland annat fossila åkrar, stensträngar, fägata, husgrunder, två gravfält och några spridda gravar troligen från äldre järnåldern.

Riksintresset för naturvård benämns ”NRO 14087 Brunsbo – Järnsysslaområdet” och är i första hand en randmoränbildning ingående i den mellansvenska israndzonen. Området betraktas som ett representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och förekomst av äng och naturbetesmarker som bitvis är art- och individrika växtsamhällen i naturbetesmarker med arter som kattfot, darrgräs, slättergubbe, ormrot, svinrot, smörbollar, borsttåg och granspira. Bevarande kräver fortsatt hävd, skötsel av landskapselement och restaurering av igenvuxna marker; hot är bland annat upphört jordbruk/betesdrift, skogsplantering/energiskog, kemikalier/gödsel utanför åkermark, vägdragningar, borttagna stengärdesgårdar/rösen/åkerholmar samt täkter och schakt som skadar ytformer.

I Skaraborgs läns museums kulturhistoriska inventeringen för landsbygden i Skara kommun från 1983 tas de berörda byggnaderna upp. Inventeringen är utförd över hela kommunens yta förutom planlagda områden i Skara tätort. rapporten *redovisar det urval av områden och byggnader som, uttagits vid den kulturhistoriska inventeringen av Skara kommun. Områdena har utvalts med hänsyn till byggnader, kulturlandskap och fornlämningar.*¹

Urvalet av byggnader och miljöer som här presenteras har styrts av ett historiskt betraktelsesätt, där en målsättning har varit att söka efter det som är eller har varit typiskt för bygden.

Rapporten tar alltså endast upp byggnader som bedömdes ha kulturhistoriska värden som inte till någon eller några delar [är] förändrade så att detta värde nedsatts i varierande grad.²

Byggnaderna på nuvarande fastigheten Brunsbo 1:13 utgör i rapporten miljö 3 i område 15, som beskrivs så här:

Järnsyssla - Brunsbo – fornlämningsmiljö: Ett rikt och märkligt fornlämningsområde på åsen öster om Skara stad. Dessutom ett stort område med fossila odlingsspår från förhistorisk tid och medeltid, nu beläget i ett lövängslandskap. Fornlämningarna består av ca 100 förhistoriska gravar, fördelade på 5 gravfält. Dessutom finns många enstaka liggande gravar. För att förstå områdets särart måste man även ta med det undersökta och borttagna flatmarksgravfältet på Järnsyssla, som innehöll ca 150 gravar från tidig järnålder. Både på gravfälten och i övrigt dominerar stensättningen som gravform men där finns också högar, domarringar och en rest sten. Dessa gravar tillhör yngre järnåldern. Några stora fornlämningar, t.ex. en hög med brätte, är mera ovanliga och här kan möjligen bronsåldersgravar dölja sig. Det fossila odlingslandskapet i Brunsbo har undersökts. Det innehåller såväl odlingsytor som

¹ Skaraborgs läns museum 1983, s. 1

² Skaraborgs läns museum 1983, s. 4

husterrasseringar, en fägata och vattenhål. En slätterpåle - Kungen - är ett minne från områdets tid som slätteräng.³

Miljö 3 beskrivs som följande:

Brunsbo 1:5 Motan: Tidigare torp under Brunsbo. De båda boningshusen är byggda under 1800-talets slut, det ena dock hitflyttat från Blängås på 1920-talet. Båda husen är timrade med rödfärgad locklistpanel och tvåkupiga tegeltak.⁴

Ärendegång

Den 4 november 2025 uppgav sökanden att kontakt hade tagits med byggnadsinspektör Mikael. I anslutning därtill skickades ett e-postmeddelande till bygg@skara.se. Den 5 november 2025 bekräftades att förfrågan registrerats och diarieförts med nummer SKSBN-2025-1604.

Den 10 november 2025 uppmärksammade bygglovshandläggare förvaltningens kulturmiljökompetens då ärendet berör potentiellt kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Sökandens meddelande vidarebefordrades till plan- och byggstrategen/Stadsantikvarien för kontakt och svar. Den 11 november 2025 återkopplade plan- och byggstrategen/Stadsantikvarien att byggnaden bedöms ha kulturvärden och att det finns skäl att pröva alternativ till rivning (se bilagt svar).

Under november månad hölls även telefonkontakt mellan sökanden och plan- och byggstrategen/Stadsantikvarien, varvid den preliminära bedömningen redogjordes för, med tillägget att ställningstagandet skulle stämmas av med kollegor samt att platsbesök skulle genomföras. Den 14 november 2025 skedde sådan avstämning inom plan- och byggheten. Bedömningen var samstämmig: byggnaden bör bevaras med hänsyn till kulturhistoriska värden, men om- och tillbyggnader kan medges relativt frikostigt för att tillgodose nuvarande funktionskrav.

Den 1 december 2025 genomförde plan- och byggstrateg/Stadsantikvarie platsbesök hos sökanden, som är granne till den aktuella fastigheten. Vid besöket vidhölls bedömningen att byggnaden i fråga bör bevaras på grund av kulturhistoriska skäl och att hela gårdsmiljön är värdefull, samtidigt som ombyggnader som möjliggör ett modernt boende kan övervägas. Det noterades att sökanden avser att ansöka om rivningslov och bygglov för ett nytt bostadshus inom samma ärende, är införstådd med att rivningslov kan komma att avslås och att frågan i så fall avgörs av Samhällsbyggnadsnämnden. Sökandens avsikt är att ersätta befintligt bostadshus med ett prefabricerat hustillverkarhus. Denna information infördes som en tjänsteanteckning i diariet den 2 december 2025.

Den 5 december 2025 kontaktade sökanden förvaltningen och begärde en skriftlig redogörelse för ärendegången samt förvaltningens bedömning av sakfrågan, vilket föreliggande

³ Skaraborgs länsmuseum 1983, s. 96

⁴ Skaraborgs länsmuseum 1983, s. 109

bakgrundstext syftat till att tillhandahålla. Ärendegången dokumenterades i förfrågningsärende SKSBN-2025-1604.

Den 12 december 2025 inkom sökande med ansökan om bygg- och rivningslov, vilket föranlett följande tjänsteskrivelse och ärende i Samhällsbyggnadsnämnden med diarienummer SKSBN-2025-1759.

Den 17 december 2025 ringde sökande till ansvarig handläggare och ställde frågor om när ärendet kan komma att tas upp i Samhällsbyggnadsnämnden. Hon önskade att hennes åsikter om varför bostadshuset behöver rivras skulle finnas med när ärendet presenteras för Samhällsbyggnadsnämnden. Efter att ansvarig handläggare stämt av frågorna med plan- och byggstrateg/Stadsantikvarie ringde ansvarig handläggare upp sökande den 18 december 2025 och meddelade att ärendet skall upp i nämnden i februari 2026. Handläggaren förklarade även att sökande kommer kunna besvara tjänsteskrivelsen och även komma med åsikter, som nämnden även får ta del av. Handläggaren sa även till sökande att han skulle göra en notering i ärendet att han hade ringt upp. De båda telefonsamtalen har dokumenterats som tjänsteanteckningar i ärendet SKSBN-2025-1759.

Yttranden

Beslutsförslaget har kommunicerats med sökande och denne har fått tillfälle att yttra sig över förvaltningens bedömning. Sökande har tagit del av förvaltningens bedömning och 2026-01-25 inkommit med ett yttrande.

Sökande redogör för sina omständigheter och att hon planerat att istället för nuvarande bebyggelse på fastigheten uppföra ett enplanshus i gammal stil som ny bostad åt sig själv. Hon bor idag på en grannfastighet i Brunsbo.

Sökande anger att bostadshuset är uppfört 1929 samt att uthuset troligen flyttats till platsen från Blängsås. Angående nybyggnadsåret är uppgiften hämtad från fastighetsregistret och när just året 1929 anges stämmer det i allmänhet inte. I den kulturhistoriska inventeringen från 1983 anges att båda byggnaderna är uppförda under 1800-talets slut vilket bedöms som en mer sannolik uppgift. Dock bekräftar inventeringen att uthuset ska ha flyttats från Blängsås.

Sökande framhåller att bostadshuset på Brunsbo 1:13 är i dåligt skick och att uthuset på samma fastighet är i mycket dåligt skick. Sökande uppger dock att bostadshuset är uthyrt och fungerar som bostad idag.

Yttrandet föranleder ingen annan bedömning av den aktuella rivnings- och bygglovsansökan utifrån tillämplbara bestämmelser i plan- och bygglagen, vilket är det som nämnden har att besluta utifrån.

Skäl till beslut

Den aktuella gårdsmiljön vid Motan är i den kommunala kulturhistoriska inventeringen från 1983 beskriven som en miljö med två timrade boningshus från 1800-talets slut, med rödfärgad locklistpanel och tvåkupigt tegeltak. Vid genomgång av tillgängliga bilder och vid platsbesöket

den 1 december 2025 framstår bebyggelsen alltså som välbevarad till sin karaktär. Miljön utgörs av fyra äldre byggnader på var sida om vägen och på två fastigheter; i kraft av ålder, material, byggnadssätt och samhörighet har den både individuella och gemensamma värden.

Byggnadernas kulturhistoriska värden är därmed sedan länge kända och dokumenterade genom den systematiska kulturhistoriska inventering som genomfördes av Skaraborgs länsmuseum 1983. I inventeringen identifierades bebyggelsen vid Motan som en del av en kulturhistoriskt värdefull miljö där urvalet grundades på byggnadernas autenticitet, representativitet och bevarade karaktärsdrag.

Inventeringen hade som princip att endast ta upp byggnader och miljöer som vid inventeringstillfället bedömdes ha höga kulturhistoriska värden utan att värdet hade nedsatts genom betydande förändringar. Att både bostadshuset och uthuset togs upp som en del av miljö 3 inom område 15 — en miljö med tydligt samband mellan bebyggelse, äldre odlingslandskap och fornlämningsmiljö — visar att de redan då ansågs särskilt värdefulla i ett kommunalt och regionalt kulturmiljöperspektiv.

Vid den aktuella prövningen konstateras dessutom att byggnadernas materiella och visuella karaktär i allt väsentligt kvarstår i dag. Detta innebär att de värden som motiverade inventeringens urval fortfarande är fullt ut avläsbara. Den kulturhistoriska kontinuiteten över tid förstärker därför bedömningen att bebyggelsen utgör särskilt värdefull bebyggelse enligt dagens tillämpning av 8 kap. 13 § PBL. Till detta bör läggas att fastigheten ingår i Riksintresse för kulturmiljövård *Brunsbö storäng* [R 26]. Bebyggelsens funktion som en del av ett ännu läsbart historiskt odlingslandskap inom riksintresset förstärker bevarandebestyrket.

Inventeringen från 1983 utgör i ärendet ett sakkunnigt och fortfarande relevant kunskapsunderlag som bekräftar att byggnaderna och gårdsmiljön har sådana kulturhistoriska kvaliteter som lagstiftaren avser att skydda. Detta är ett särskilt tungt vägande skäl för att bebyggelsen bör bevaras och att rivning inte kan tillåtas.

Dessa omständigheter motsvarar Boverkets vägledning om när en byggnad eller bebyggelsemiljö ska anses särskilt värdefull – bland annat genom att tydliggöra tidigare samhällsförhållanden, representera en numera sällsynt byggnadskategori och genom sitt grupp- och lokala värde. Mot denna bakgrund ska bebyggelsen behandlas som särskilt värdefull enligt plan- och bygglagen (PBL).⁵

Enligt 2 kap. 6 § PBL ska bebyggelse vid lovprövning utformas och placeras med hänsyn till natur- och kulturvärdena på platsen och till intresset av en god helhetsverkan. Bestämmelsen innebär också ett krav på att skydda bebyggelseområdets särskilda historiska och kulturhistoriska

⁵ Boverket, Förvanskingsförbudet <https://www.boverket.se/sv/pbl-kunskapsbanken/teman/kulturvarden/kulturvarden-i-plan---och-bygglagen/krav-pa-byggnadsverk-och-tomter/forvanskingsforbudet>

värden samt att ändringar ska genomföras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tas till vara. Detta utgör en övergripande hänsynsregel som aktualiseras i ärenden som detta.⁶

För bebyggelse som bedöms särskilt värdefull gäller förvanskingsförbudet i 8 kap. 13 § PBL. Förbudet syftar till att säkra de kulturhistoriska värden som motiverar bevarandet och omfattar inte bara enskilda byggnader utan även bebyggelseområden. Förvanskingsförbudet är inte ett förändringsförbud, men det hindrar åtgärder – inklusive rivning – som skulle skada eller eliminera de värden som ska skyddas. Vidare anger 8 kap. 14 § PBL att byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och att underhåll ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värden; för särskilt värdefulla byggnader ska underhållet ske så att de särskilda värdena bevaras. Dessa krav styr mot bevarande och varsam utveckling, inte mot rivning.⁷

Enligt nu gällande lydelse av 9 kap. 9 § PBL krävs rivningslov även utanför detaljplan när byggnadsverket är särskilt värdefullt. Prövningen tar i huvudsak sikte på två frågor: om det finns rivningsförbud i plan eller områdesbestämmelser och om byggnadsverket bör bevaras på grund av historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värden. Om byggnaden bör bevaras får rivningslov inte ges. Denna ordning har bekräftats och förtydligats i Boverkets vägledning efter lagändringarna som trädde i kraft den 1 december 2025.⁸ I detta fall finns inget rivningsförbud i plan eller områdesbestämmelser, men byggnadsverken bedöms som särskilt värdefulla och bör bevaras på kulturhistoriska grunder.

Lagändringarna 2025 har omstrukturerat kapitel 9 men har inte förändrat huvudprincipen att rivningslov inte får ges när byggnaden bör bevaras av kulturhistoriska skäl; Boverket och regeringen redovisar översikter av ändringarna och deras innebörd.⁹

Att sökandens behov av ett modernt, fungerande boende kan tillgodoses genom varsam om- och tillbyggnad följer av PBL:s varsamhetsregler och bekräftas av Boverkets byggregler. Boverkets föreskrifter BFS 2024:8, som preciserar kraven på skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall, gäller vid uppförande och – med möjlighet till

⁶ Riksdagen, PBL 2 kap. 6 § https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan-och-bygglag-2010900_sfs-2010-900/
Boverket, Placering och utformning https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/provning_lov_fb/bygglov_inom_dp/placering/

⁷ Riksdagen, PBL 8 kap. 13 och 14 §§ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan-och-bygglag-2010900_sfs-2010-900/
Boverket, Förvanskingsförbudet <https://www.boverket.se/sv/pbl-kunskapsbanken/teman/kulturvarden/kulturvarden-i-plan---och-bygglagen/krav-pa-byggnadsverk-och-tomter/forvanskingsforbudet>

⁸ Boverket, Prövning av rivningslov https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/provning_lov_fb/provning-av-rivningslov/
Boverket, Rivningslov utanför detaljplan <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/anmalningsplikt/rivningslov-utanfor-detaljplan/>

⁹ Boverket, Nu gäller nytt regelverk för bygglov <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/nyheter-pa-pbl-kunskapsbanken/nu-galler-nytt-regelverk-for-bygglov/>
SFS 2025:974 <https://svenskforfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2025-10/SFS2025-974.pdf>

anpassning – vid ändring. Detta visar att tekniska och funktionella krav kan uppnås utan rivning, genom anpassade och varsamma åtgärder.¹⁰

Även praxis illustrerar bevarandebeståndets tyngd. I MÖD 2017:38 (mål P 10511-16) fastställde Mark- och miljööverdomstolen ett beslut om avslag på rivningslov med hänvisning till att det allmänna intresset av bevarande övervägde ägarens intresse av att utnyttja byggrätten. Domstolen har i andra avgöranden betonat att åtgärder kan avslås när de inte uppfyller anpassningskraven i 2 kap. 6 § PBL, även om de i övrigt rymts inom plan.¹¹

Sökandes yttrande över förvaltningens bedömning som inkom 2026-01-25 tillför att byggnaderna enligt sökande är i dåligt eller mycket dåligt skick. Bostadshuset är dock fortfarande beboeligt och uthyrt som bostad. Byggnadernas skick är vanligen inte skäl för rivning av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Yttrandet bedöms därför inte föranleda någon annan bedömning i ärendet.

Sammanfattningsvis visar inventeringsunderlaget, platsbesiktningen och tillgänglig dokumentation att bostadshuset och uthuset tillsammans med den omgivande gårdsmiljön är särskilt värdefull i PBL:s mening. Rivning skulle strida mot förvanskingsförbudet och mot hänsynen till god helhetsverkan. Byggnaderna bör bevaras i PBL:s mening, vilket utesluter rivningslov enligt 9 kap. 76 § PBL. Rivningslov kan därför inte lämnas.

Eftersom det planerade nybygget förutsätter rivning av bostadshuset saknas också förutsättningar att bevilja bygglov för den åtgärd som ansökan avser. Varsamma alternativ – om- och tillbyggnad som uppfyller dagens funktionskrav – bör i stället prövas inom ramen för PBL:s varsamhetskrav och Boverkets byggregler.¹²

Viktigt om beslutets giltighet

Beslutet får laga kraft 4 veckor efter kungörelse på kommunens digitala anslagstavla) samt 3 veckor efter att berörda sakägare har tagit del av beslutet, under förutsättning att beslutet inte överklagas. Kungörelsen sker vanligtvis 2 arbetsdagar efter att detta beslut sänts till sökanden.

Förslag till beslut på sammanträdet (yrkande)

Ordförande Lars Berg (C) yrkar på att bevilja rivningslov med hänvisning till att det tidigare skett stora förändringar i området vilket leder till bedömningen att det enskilda intresset att

¹⁰ Boverket, Nya regler – Hygien, hälsa och miljö <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/hygien-halsa-och-miljo/>

BFS 2024:8, föreskrifts-PDF <https://rinfo.boverket.se/BFS2024-8/pdf/BFS2024-8.pdf>

¹¹ MÖD P 10511-16 <https://www.domstol.se/mark--och-miljooverdomstolen/mark--och-miljooverdomstolens-avgoranden/2017/75546/>

¹² Riksdagen, PBL https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan-och-bygglag-2010900_sfs-2010-900/

Boverket, Prövning av rivningslov https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/provning_lov_fb/provning-av-rivningslov/

möjliggöra uppförandet av en ny och tillgänglig bostad i detta fall överväger det allmänna intresset att bevara äldre byggnader och gårdsstruktur.

Anna-Karin Berglund (MP) yrkar på förvaltningens förslag att avslå rivningslov med instämmande av Tommy Överfjord (S).

Beslutsgång

1. Ajournering begärs av ordförande Lars Berg (C). Nämnden ajournerar 5 minuter.
2. Ordförande Lars Berg (C) ställer beviljande av rivningslov mot avslag av rivningslov och finner att nämnden beslutar att bevilja rivningslovet.
3. Anna-Karin Berglund (MP) och Tommy Överfjord (S) reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ansökan om bygglov för nybyggnad av enbostadshus och rivning av befintligt enbostadshus, Brunnsbo 1:13

Ansökan	inkom 25-12-12
Situationsplan	inkom 25-12-12
E-postmeddelande från sökandes ombud	inkom 26-01-15
Yttrande med synpunkter	inkom 26-01-25
Bedömning av förfrågan i ärende SKSBN-2025-1604 upprättad 25-11-11	

Beslutet ska skickas till

Plan- och byggenheten för vidare expediering till:

Sökande

Länsstyrelsen

§ 31

Diarienummer SKA-SAM 2026/6

Information från stadsarkitekt**Samhällsbyggnadsnämndens beslut**

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden får under sammanträdet information om

- Plan och budget för stadskärnan 2026, förslag på investeringar för centrumutveckling

Lokalisering av offentlig toalett

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden tar del av utredningen kring möjliga placeringar av en offentlig toalett i stadskärnan samt kompletteringar enligt återremiss och beslutar att bordlägga ärendet till kommande sammanträde 2026-03-17.

Sammanfattning av ärendet

På kommunstyrelsens sammanträde den 7 juni 2023 (§182) gavs kommundirektören i uppdrag att ta fram kortsiktiga och långsiktiga lösningar för offentliga toaletter i Olins park. Tillfälliga toalettvagnar användes sommaren 2023 och 2024.

För att säkerställa ett helhetsperspektiv för stadskärnans gestaltning hänvisade kommunstyrelsen ärendet till samhällsbyggnadsnämnden. Uppdraget till kommundirektören kvarstår tills en permanent lösning kan presenteras, och denna lokaliseringsutredning utgör ett led i arbetet.

Frågan om en ny offentlig toalett i stadskärnan har varit aktuell under en längre tid. Bakgrunden har varit problem med offentlig urinering och avföring på offentliga platser, vilket påverkar såväl stadsmiljöns attraktivitet som upplevelsen för invånare och besökare negativt.

Flera tjänstepersoner från olika förvaltningar har varit involverade och lämnat synpunkter i frågan, bland annat *Service och teknik*, *Fastighet*, *Tillväxtenheten* samt *Samhällsbyggnadsförvaltningen*. Detta har bidragit till ett brett underlag som tar hänsyn till flera olika perspektiv.

I arbetet har flera tänkbara platser för en ny offentlig toalett analyserats. Syftet har varit att identifiera den mest lämpliga placeringen utifrån både funktionella och stadsbyggnadsmässiga kriterier, samt att skapa en långsiktig och trygg lösning som stärker stadskärnans tillgänglighet och attraktivitet. De platser som undersökts var:

1. Djäkneplatsen: ny fristående byggnad
2. Djäkneplatsens befintliga teknikhus
3. Djäkneplatsens nya allaktivitetshus (Djäknehallen)
4. Olins park – ny modul
5. Olins park – inhyrning NEOBOs fastighet
6. Hötorget
7. Nollalternativet

Utredningen presenterades för samhällsbyggnadsnämnden på sammanträdet 2025-12-16 § 236 som då beslutade att återremittera ärendet för en mer detaljerad kostnadsberäkning och utredning av möjliga utseenden för alternativ 4. Olins park – ny modul, 5. Olins park – inhyrning NEOBOs fastighet och 6. Hötorget.

Förslag till beslut på sammanträdet (yrkande)

Rolf Källman (M) yrkar på att bordlägga ärendet till kommande sammanträde 2026-03-17 med instämmande av ordförande Lars Berg (C).

Beslutsgång

Ordförande Lars Berg (C) finner att nämnden beslutar att bordlägga ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse återremiss lokalisering av offentlig toalett

Beslut SKA-SAM 2025-12-16 § 236 Lokalisering av offentlig toalett

Lokalisering av offentlig toalett presentation

Beslutet ska skickas till

Jon-Erik Notäng, samhällsbyggnadschef

Mona Nilsson, stadsarkitekt

Malin Tell, tillväxtchef

David Einarsson, avdelningschef fastighetsservice

Mats Bäck, avdelningschef gata/park